

- عنوان طرح: پایش و ثبت جمعیت های گاو بومی ایران

شماره مصوب پروژه: ۹۶۰۱۲-۹۶۹-۱۳-۱۳-۱۴

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد): **علی جوانروح**

- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: صابر جلوخانی نیارکی، مرتضی کیخا صابر، بهاره طاهری دزفولی، محسن

دادار، قربان الیاسی زرین قبایی

محل اجرا: استانهای سیستان و بلوچستان، خوزستان، اصفهان، آذربایجان شرقی

- تاریخ شروع: ۹۶/۰۵/۰۱

- مدت اجرا: ۳ سال

- ناشر:

- این اثر در مورخ ۱۴۰۰/۳/۱۸ با شماره ۵۹۶۹۱ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی

کشاورزی به ثبت رسیده است.

- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده:

شناسایی و ثبت جمعیت‌های و نژادهای دام و طیور بومی بر اساس ماده ۱۰ و ۱۷ قانون نظام جامع دامپروری یکی از وظایف موسسه تحقیقات علوم دامی کشور محسوب می‌شود. اطلاعات بدست آمده از شناسایی و ثبت جمعیت‌های در خطر انقراض می‌تواند در طراحی استراتژی‌های حفاظت و مدیریت ذخایر ژنتیکی مورد استفاده قرار گیرد. گاوهای بومی به لحاظ تنوع نژادی علاوه بر اینکه بخشی از ذخایر ژنتیکی کشور بشمار می‌آیند، نقش قابل توجهی در زمینه تولید پروتئین مورد نیاز (شیر و گوشت) کشور برعهده دارند. همچنین به دلیل مقاومت به برخی بیماریها و شرایط سخت آب و هوایی، در افزایش درآمد خانوارهای روستایی و ایجاد اشتغال، اهمیت زیادی دارند. بر این اساس، در مرحله اول چهار نژاد گاو بومی کشور در خطر انقراض شامل، سیستانی، نجدی، گلپایگانی و سرابی مورد بررسی قرار گرفتند. با توجه به مناطق پراکنش هر نژاد، تعداد ۱۰۰ از هر نژاد بومی با استفاده از پلاک ۱۵ رقمی شناسایی شدند. در مرحله بعد اطلاعات پرسشنامه‌ای شامل: خصوصیات ظاهری، تولیدی، تولیدمثلی در هر یک از نژادها تکمیل گردید. از تعداد ۳۰۰ دام نمونه شیرتهیه شد و ترکیبات شیر در آنها مورد اندازه‌گیری قرار گرفت. همچنین از هر یک دامهای رکوردبرداری شده، به تعداد ۳۰۰ نمونه خون جمع‌آوری شد و پس از استخراج DNA، نمونه‌ها در بانک DNA موسسه تحقیقات علوم دامی کشور ذخیره‌سازی شدند. برای صفاتی که امکان رکوردگیری نبود، از نتایج سایر محققین استفاده شد. اطلاعات بدست آمده از دامهای رکوردبرداری شده در سامانه اطلاعاتی مکان‌منا ثبت گردید. در نهایت برای هر یک از نژادهای گاو بومی در خطر انقراض شناسنامه ثبت نژادی تهیه گردید.

واژگان کلیدی: گاو بومی، شناسایی، ثبت، پایش، ذخائر ژنتیکی